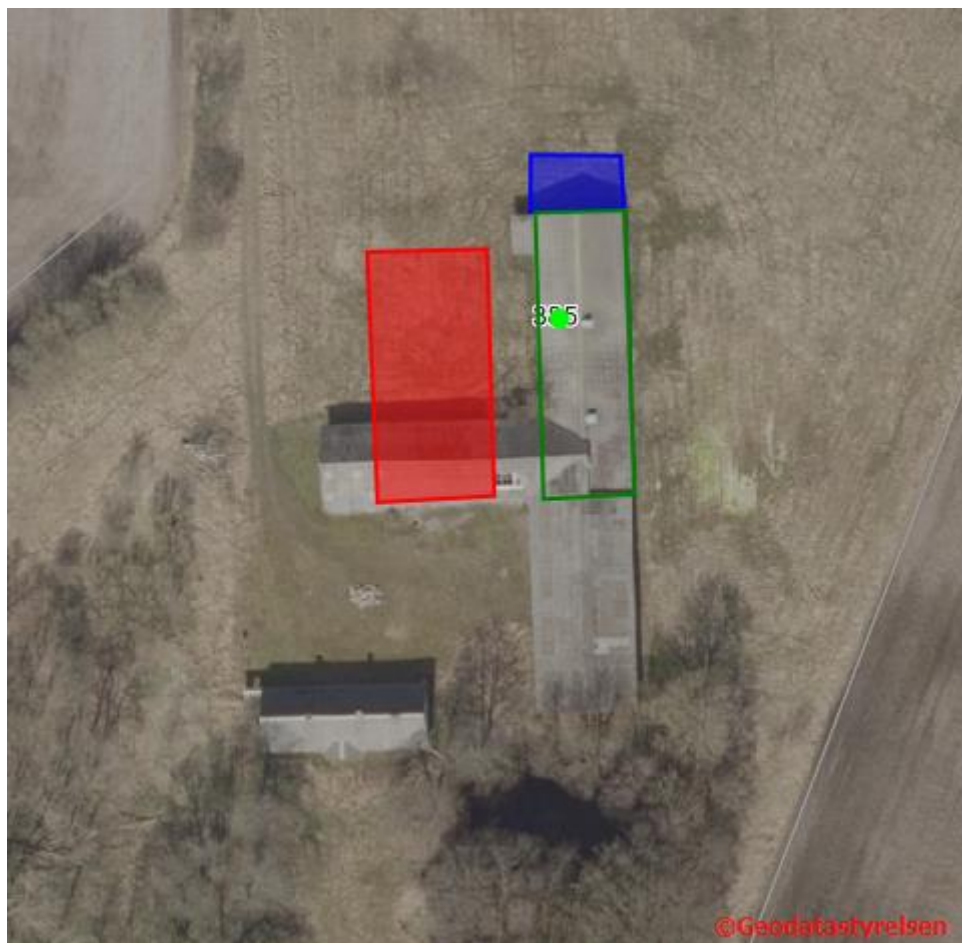

Miljøgodkendelse

af kødkvægbedrift

Tuenvej 385, Sindal

Udvidelse fra 0 DE til 159 DE

Husdyrgodkendelsesloven §11

Dato for gyldighed: 08.12.2016

Journalnummer 09.17.17-P19-9-16

Indholdsfortegnelse

1	Miljøgodkendelsens omfang	4
1.1	Resumé.....	4
1.2	Offentlighed	5
1.3	Klagevejledning.....	5
1.4	Gyldighed	6
1.5	Meddelelsespligt	6
1.6	Revurdering af miljøgodkendelsen	6
1.7	Godkendelsens indhold.....	6
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	7
2.1	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen.....	7
2.2	Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	8
2.3	Placering i landskabet.....	8
3	Husdyrholdet og produktionsforhold	9
3.1	Husdyrholdet og staldanlæg	9
3.2	Fodring.....	10
4	Gødningstyper og -håndtering	11
4.1	Husdyrgødning	11
4.2	Fosforindhold i husdyrgødningen	11
5	Gener fra husdyrbrugets anlæg	13
5.1	Lugt.....	13
5.2	Fluer og skadedyr	14
5.3	Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	15
5.4	Transport	15
6	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	16
6.1	Ammoniakfordampning og naturområder.....	16
6.2	Udbringningsarealer	17
6.3	Fjord og hav	18
6.4	Grundvand.....	19
7	Egenkontrol, management og alternative løsninger	21
7.1	Management og egenkontrol.....	21
7.2	Alternative løsninger	22
8	Bilag	23
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	23
Bilag 2.	Detaljeret naturvurdering. Hjørring Kommune.....	26
Bilag 3.	Detaljeret naturvurdering. Frederikshavn Kommune	32
Bilag 4.	Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav.	34
Bilag 5.	Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter.....	37

1 Miljøgodkendelsens omfang

1.1 Resumé

Lasse Thomsen, Tuenvej 385, 9870 Sindal, har ansøgt om en miljøgodkendelse¹ af kødkvægbesætning på 159 DE .

I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny dybstrøelsesstald til ammekøerne, et udendørs foderbord og en ny møddingsplads. Der opstilles desuden en gastæt silo til foderkorn.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 34894000. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse i bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår. Der er ingen arealer tilknyttet bedriften.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 05.09.2016.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler². Godkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.1*)
- Afsætning af husdyrgødning til biogasanlæg (*vilkår 4.1.1*)
- Sædskitte med et maksimalt udvaskningsindeks (*vilkår 6.3.1*)
- Dyretryk (*vilkår 6.3.2*)
- Yderligere efterafgrøder i sædskiftet (*vilkår 6.3.3*)
- Placering af efterafgrøder indvindingsområde til vandværk (*vilkår 6.4.1*)
- Forskrift for olie og kemikalier (*vilkår 7.1.1*)
- Beredskabsplan (*vilkår 7.1.2*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal eventuelle afvigende værdier i gødningsregnskabet i forhold til standardværdier kunne dokumenteres ved f.eks. effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner, og afregninger fra slagteri, mejeri, pelseri eller lignende.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter / efterafgrøder / kvælstofkvote er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..
- Til dokumentation for at husdyrgødning leveres til biogasanlæg, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelse af dybstrøelse.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.
- Når kommunen på tilsyn forlanger det, skal en opdateret beredskabsplan kunne fremvises.
- Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappere end vilkårene i denne godkendelse.

1.2 Offentlighed

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 18. oktober 2016 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

1.3 Klagevejledning

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. denne godkendelse – indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 30.12 kl. 23.59.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Afgørelsen kan godt tages i brug, selvom der klages over den – med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet og under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Udnyttes en afgørelse, der er klaget over, sker det for egen regning og risiko. Natur- og Miljøklagenævnet har også mulighed for at ændre eller ophæve en afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4 Gyldighed

Vilkår:

- 1.4.1 Godkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejdet er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

1.5 Meddelelesespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

1.6 Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering⁴. Den første regelmæssige vurdering af denne miljøgodkendelse/dette tillæg til miljøgodkendelse skal dog foretages, når der er gået 8 år.

1.7 Godkendelsens indhold

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 1.1

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Techniques). BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Der skal redegøres for BAT på følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Hjørring Kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

³ jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

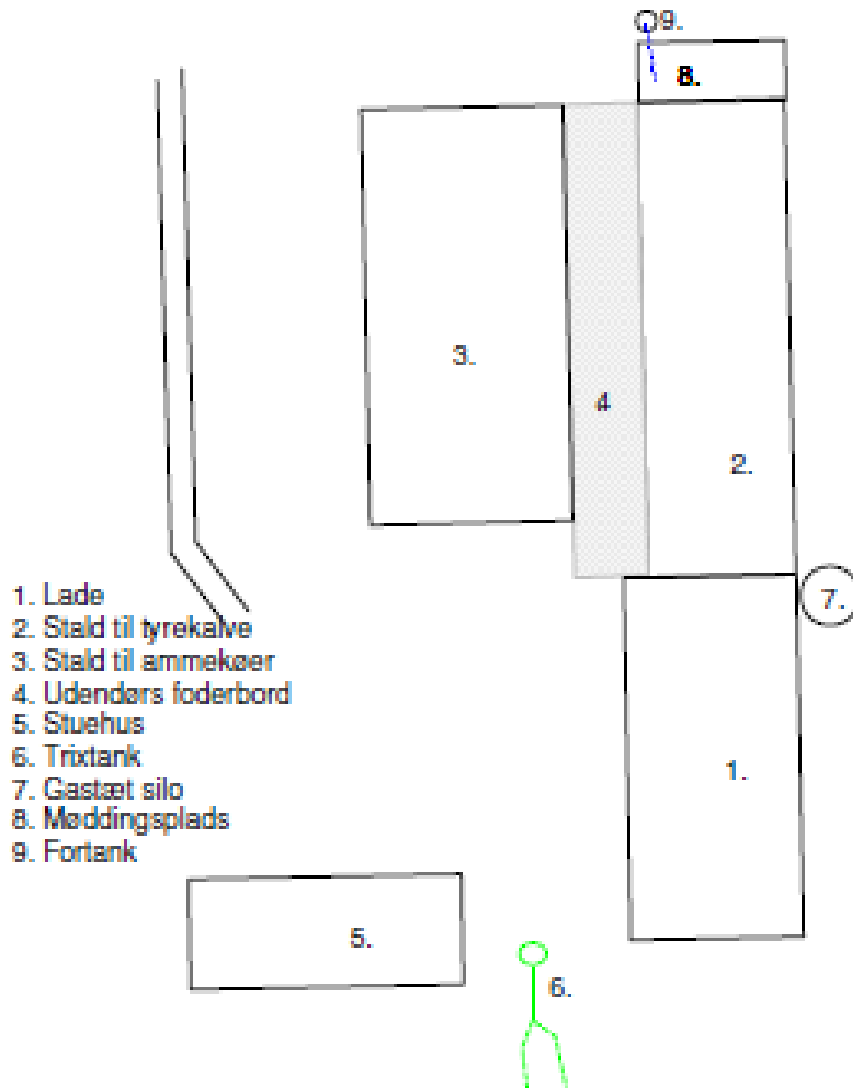
⁴ jf. Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

2.1 Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der er søgt om opførelse af ny dybstrøelsesstald på 17 x 35 m , ca. 600 m². Desuden anlægges en ny møddingsplads nord for den eksisterende stald.

Anlægstegning

Det er kommunens vurdering, at der ikke er væsentlige hensyn til landskab, natur miljø samt naboer, der taler imod den foreslåede placering af den nye stald og møddingsplads.

2.2 Anlæggets beliggenhed ift. fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

Kommunen har konstateret, at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Kommunen har desuden konstateret, at det projekterede anlæg ikke er i konflikt med eksisterende fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer.

2.3 Placering i landskabet

Anlægget ligger i et område, der er udpeget som særligt bevaringsværdigt landskab i Kommuneplan 2013. Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil være i strid med kommuneplanens retningslinjer vedrørende særligt bevaringsværdigt landskab.

Kommunen vurderer derfor samlet, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- eller rekreative værdier i området samt at det ikke vil få indflydelse på det udpegede kulturmiljø.

3 Husdyrholdet og produktionsforhold

3.1 Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1 Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser/ mælkeydelse	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år -	
					indenfor udbringningsarealet	udenfor udbringningsarealet
Ammeko over 600 kg. Dybstrøelse hele arealet	Ny stald	*	70	50,0	0	6
Småkalv, tung race. Dybstrøelse hele arealet	Ny stald	0 – 6 mdr.	70	18,9	0	6
Tyrekalv, tung race. Dybstrøelse hele arealet	Eks. stald	0 – 6 mdr.	200	23,5		
Ungtyr, tung race Dybstrøelse hele arealet	Eks. stald	6 mdr – slagtning	200	65,3	0	0
Voksen årshest,	*	500-700 kg	3	1,3		
Dyreenheder i alt				159,0		

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Besætningen etableres i stalde med dybstrøelse og med naturlig ventilation. Der stilles ikke krav om BAT til denne type produktion, og der findes da heller ikke fra Miljøstyrelsen vejledende, maksimal ammoniakniveau for staldtypen.

Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT-tiltag vedr. staldindretning.

3.2 Fodring

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

BREF-dokumentet omhandler alene slagtesvin og fjerkræ og ikke kvæg og lign. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Med hensyn til fosforoptimeringen i køernes foder, vil mange fodermidler i praksis have et indhold, der overstiger køernes fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes høje naturlige høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge fosfortildelingen mere præcist, men manglende viden om fordøjelighed af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargin i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, som tager hensyn hertil. Fosforoptimering ved vægfodring indgår derfor ikke i miljøstyrelsens fastlæggelse af emissionskrav for BAT.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

4 Gødningstyper og -håndtering

4.1 Husdyrgødning

Vilkår:

4.1.1 Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 75,5 DE. Aftalen skal kunne fremvises, når kommunen forlanger det.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er alene dybstrøelse. Denne opbevares som udgangspunkt i staldene indtil den tømmes ud og leveres til biogasanlæg. Der er imidlertid behov for en møddingsplads til opbevaring af mindre partier. Møddingspladsen udføres efter de gældende regler, med fast bund og afløb til fortank. Møddingspladsens placering fremgår af oversigttegningen side 9.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

Gødningsregnskab

Ansøger har oplyst, at ammekøerne og småkalvene afgræsser 6 måneder på arealer udenfor udbringningsarealerne. Det betyder, at der afsættes husdyrgødning svarende til 35,8 DE udenfor udbringningsarealerne.

De 28,7 ha udbringningsarealer, der er tilknyttet til bedriften, kan modtage husdyrgødning fra i alt 47,8 DE. D.v.s. at den resterende gødning, svarende til 75,5 DE, skal afsættes til anden side.

Ansøger har valgt at afsætte til et biogasanlæg.

4.2 Fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste, tilgængelige teknologi (BAT)" om fosfor. Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgangning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af kvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Kommunen vurderer, at projektet lever op til BAT-kravet hvad angår fosforindholdet i husdyrgødningen.

5 Gener fra husdyrbrugets anlæg

5.1 Lugt

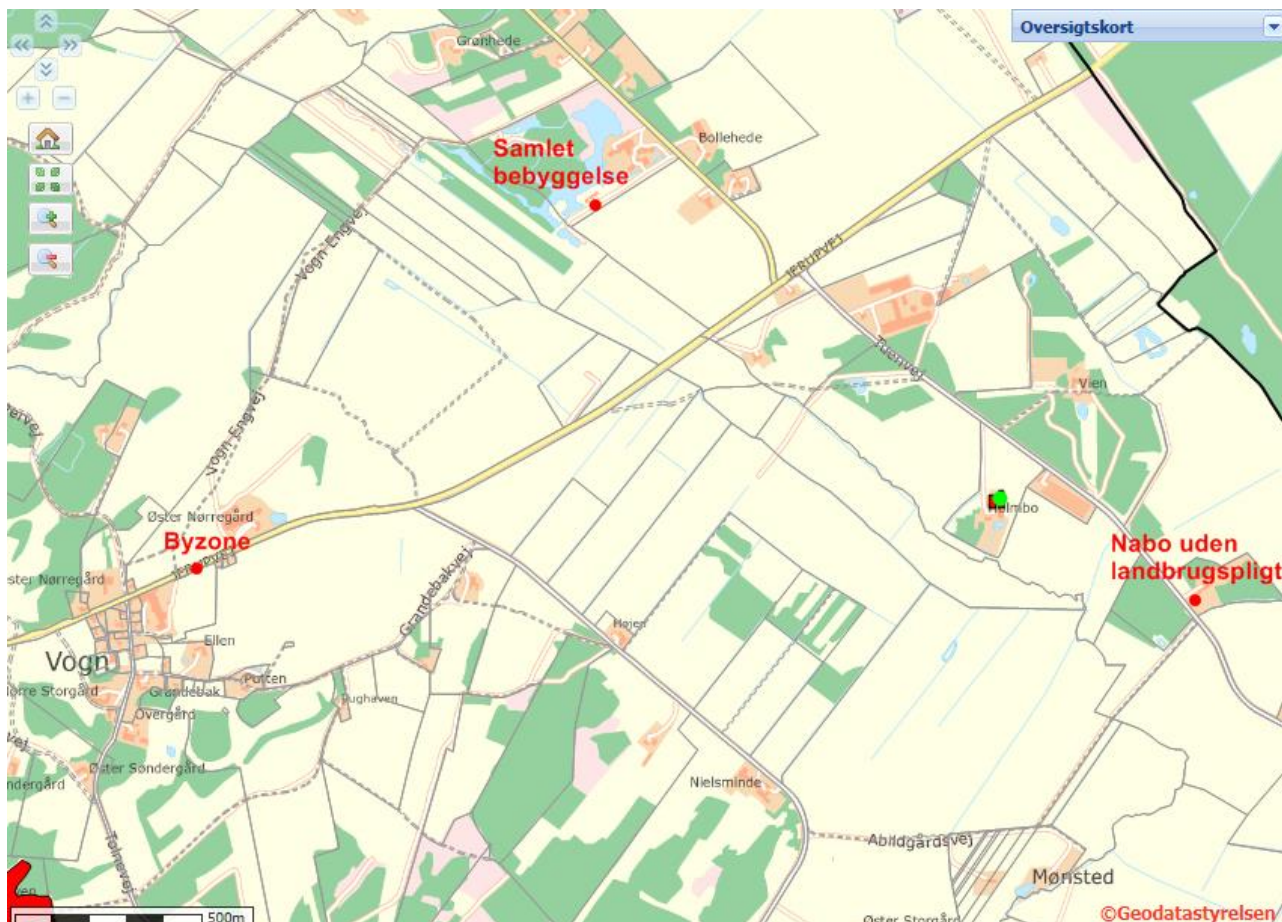
Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Enkelt bolig	45	580
Samlet bebyggelse	80	1.302
Byzone	143	2.107

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste "områdetyper" ses på kortet nedenfor.

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Placering af nærmeste nabo uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone

5.2 Fluer og skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer. Ansøger har oplyst, at han generelt følger miljøstyrelsens "Retningslinier for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr".

Det er husdyrbrugets almindelige pligt, at holde stalde, lagre og andre anlæg i forsvarlig rottesikret stand. Derudover holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, som derefter anviser bekæmpelse. Ansøger oplyser, at der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma om regelmæssig kontrol og evt. bekæmpelse.

Døde dyr opbevares indtil de bliver afhentet, efter reglerne i bekendtgørelsen herom⁵. Ansøger har oplyst, at døde dyr konkret opbevares på særlig plads indtil de afhentes af DAKA.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

5.3 Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

De væsentligste stationære støjkluder fra husdyrbruget fodermaskiner samt den daglige brug af traktor og transporter til og fra ejendommen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene Hovedparten af de stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne.

Da der er mere end 300 m til nærmeste nabo, vurderer kommunen, at Miljøministeriets vejledende støjgrænser i alle tilfælde er overholdt. Det giver derfor ingen mening, at stille nærmere vilkår om støjgrænser.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

5.4 Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af dyr samt transporter med husdyrgødning sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning på markerne kan dog finde sted aften og nat i forårsperioden. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Udkørslen fra ejendommen er udført vinkelret på Tuenvej, og der er gode oversigtsforhold. Det er derfor kommunens vurdering, at til- og frakørsel til virksomheden kan ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

⁵ Bek. 558 af 01-06-2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr

6 Bedriftens påvirkninger af natur og miljø

6.1 Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Der er i husdyrgodkendelsesloven ikke krav om, at kødkvægsbesætninger skal opfylde det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen fra staldene i forhold til en standardberegning.

Kommunens vurdering af etableringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er i Miljøstyrelsens ansøgningssystem beregnet til 0 kg N/år i nudrift og 902 kg N/år i ansøgt drift. Etableringen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 902 kg N/år.

Nærmeste Natura 2000 område (kategori 1-natur) i Hjørring Kommune er Tolne Bakker (EF-habitatområde 214), der ligger omkring 2 km sydvest for driftsbygningerne. Området er beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 som kategori 1-natur. Frederikshavn Kommune har beregnet totalbelastningen fra husdyrbruget i to udvalgte punkter i området til at være hh. 0,2 og 0,1 kg N/ha/år (se bilag 3).

Ca. 1,4 km vest for anlægget er registreret at større sammenhængende hedeareal. Området er beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 som kategori 2-natur. Hjørring Kommune har beregnet totalbelastningen fra husdyrbruget i området til at være 0,3 kg N/ha/år (se bilag 2).

Der er flere mindre overdrev, heder og moser i bedriftens nærområde, som er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens §3 (kategori 3-natur). Hjørring Kommune har beregnet merbelastningen i et nærmest liggende overdrev til at være 0,0 kg N/ha/år (se bilag 2)

Både i forhold til kategori 1-, 2- og 3-natur er lovens belastningsgrænser overholdt.

Fredrikshavn og Hjørring kommune vurderer, at etableringen:

- Vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- Ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- Vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- Ikke vil have en negativ effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer

Kommunerne vurderer samlet, at den projekterede etablering kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

6.2 Udbringingsarealer

Udbringingsarealerne udgør i alt 28,7 ha, der alle afvander til Skagerak.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit, 6.3 og 6.4.

Husdyrgødningen fra bedriften udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Dybsttrøelsen nedmuldes senest 6 timer efter udbringning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan, og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er desuden BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere er det BAT at undlade at tilføre gødning til arealer der skråner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunens vurdering af BAT ift. udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning. De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor, at det ansøgte lever op til kravene til BAT vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 Fjord og hav

Vilkår:

- 6.3.1 På bedriften må der ikke anvendes et sædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 92 svarende til et K4 sædskifte, jf. bilag 5.
- 6.3.2 På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et husdyrtryk på 1,66 DE/ha.
- 6.3.3 Der skal på ejendommen udbringningsarealer etableres 27,0 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne marker".

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak. Den detaljerede vurdering ses i bilag 4.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. Skagerrak omfatter flere habitatområder.

Husdyrtrykket i det aktuelle opland har været stigende i perioden 2007 til 2014.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlsbrug. De stillede vilkår medfører, at den beregnede udvaskning vil blive 57,7 kg N/ha/år. Udvaskningen fra et planteavlsbrug i samme område er beregnet til at være 58,4 kg N/ha/år.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

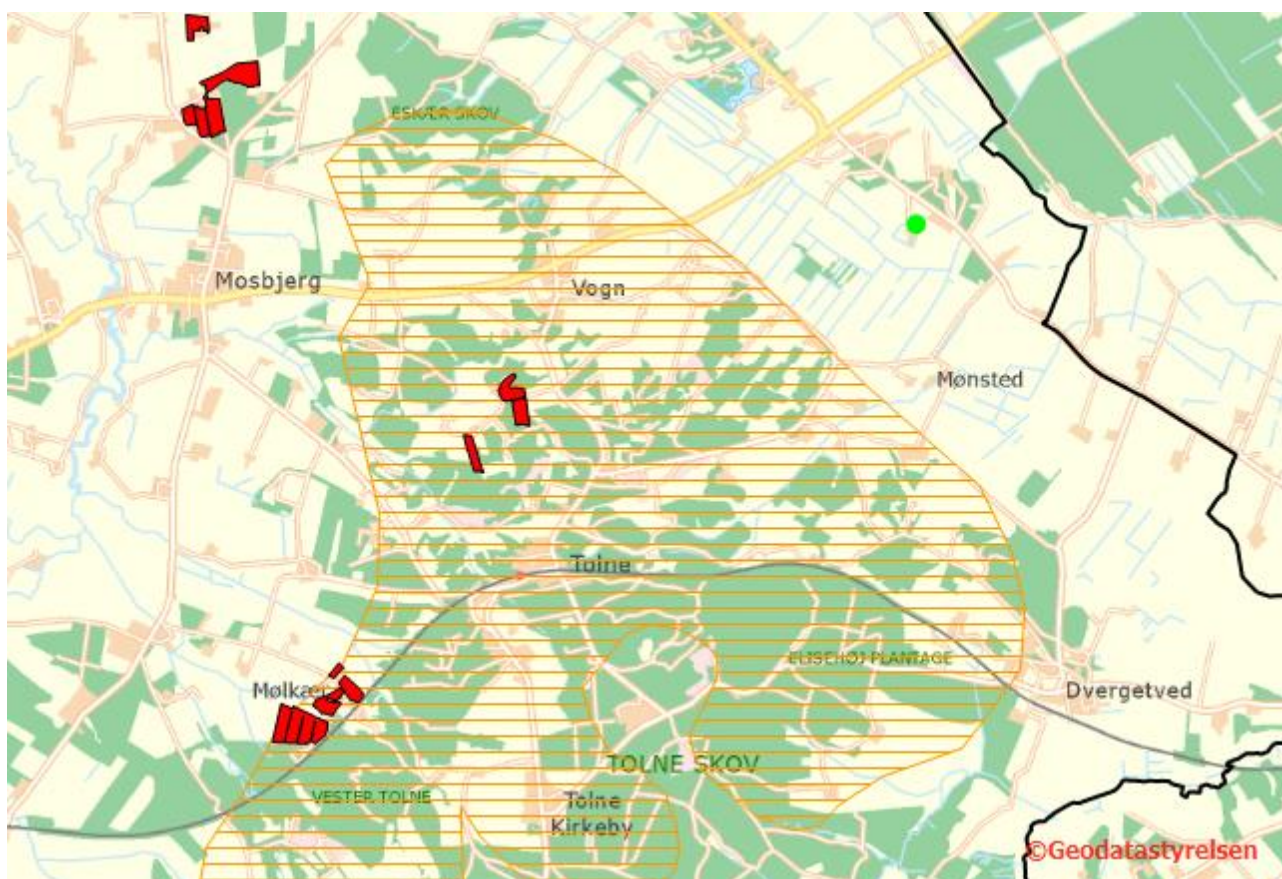
På baggrund af habitatvurderingen, er det kommunens vurdering, at projektet ikke medfører en øget påvirkning af området.

6.4 Grundvand

Vilkår:

- 6.4.1 På bedriften skal der hvert år i markerne beliggende i nitratfølsomt område (mark nr. 2-0, 9-0, 10-0, 11-0, 64-1, 64-2 og 65-0 være 27 % efterafgrøder, svarende til alt 3,7 ha – ud over de til en hver tid gældende, generelle krav om efterafgrøder. Efterafgrøderne skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav, der placeres i markerne i nitratfølsomt område, må erstattes af "grønne marker".

13,64 ha af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er udarbejdet indsatsplan for beskyttelse af grundvandet for området.

Udbringningsarealerne og deres overlap med nitratfølsomt indvindingsområde

Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i efter-situationen er over 50 mg

nitrat/liter. Der kan dog ikke stilles større krav, end hvad der svarer til udvaskningen fra et planteavlsbrug uden husdyrgødning (den såkaldte "planteavlsregel")

Samtidig fastlægger miljøstyrelsens vejledning, at "hvis indsatsplanen fastlægger et krav til nitratudvaskning, der er mere skærpet end kravene til nitratudvaskning som følge af planteavl, kan kravet i en tilladelse eller en godkendelse til husdyrbrug i området skærpes til et krav om en maksimal udvaskning, der svarer til den, der fremkommer ved dyrkning af jorden uden husdyrgødning." Indsatsplanen for området stiller ikke krav, der er mere skærpede end kravene i husdyrgodkendelsesloven.

Med vilkårene i afsnit 6.3 viser beregningen i Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen vil være 72 hhv 56 mg/l i ansøgte drift. Tilsvarende beregninger med ren planteavl på samme arealer viser, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen vil være 72 hhv 56 mg/l.

Udvaskningen, når jorden tilføres husdyrgødning, er således den samme, som hvis jorden drives uden husdyrgødning, og husdyrgodkendelseskravet er således opfyldt. Kommunen kan derfor ikke stille yderligere krav vedr. udvaskningen i området.

7 Egenkontrol, management og alternative løsninger

7.1 Management og egenkontrol

Vilkår:

- 7.1.1 Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.
- 7.1.2 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være kendt af ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften

Der er stillet vilkår om, at kommunens regulativ for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand.

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- *Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov*
- *Der udarbejdes EndagesFoderKontrol (EFK).*
- *Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.*
- *Der er lavet beredskabsplan, således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 4).*
- *Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.*
- *Der er vandforsyning fra lukket system.*

Den nævnte beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild m.v. En beredskabsplan var vedhæftet ansøgningen. Kommunen har vurderet beredskabsplanen og desuden stillet vilkår om opdatering og formidling til medarbejdere m.v.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

I forbindelse med ansøgningen er der derudover indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkluder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

7.2 Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativet i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i kursiv.

Alternativet til oprettelse af denne produktion vil være færre dyr til afgræsning af områdets mange naturarealer samt en større eksport af tyrekalve til Holland.

8 Bilag

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

A. Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	-	-		
Vaskeplads	-	-		
Tagvand fra stalde	820	1040	Terræn	Terræn
Malkestald/mælkerum	-	-		
Ensilagepladser	-	-		

B. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	-	1000 l	På Tuenvej 450
Fyringsolie	-	-	
Benzin	-	-	
Smøreolie	-	-	
Halm til halmfyr	-	-	
Kunstgødning	Afhænger af normer		Afhentes ved forbrug
Indkøbt foder	-	6t/mdr.	I Lade
Pesticider	Afhænger af midler		På anden ejendom
Kemikalier	-	-	
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	-	10.000 kWh	
Drikkevand og vaskevand (drift)	-	2.000m ³	
Andet			

C. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr						
- 2-ugers tyrekalve						24 Stk
- Tyrekalve til slagteri						24 Stk
Døde dyr						10-15
Indkøbt foder				6 t		12
Eget korn o.lign.		400 t		10-15 t		50
Gylle				-		
Dybstrøelse		1.700 t		15 - 30 t		56-70
Halm fra mark						
Dieselolie						
Grovfoder fra anden ejendom						180
Andet						
Bemærkninger:						

D. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	Plads v grusvej	DAKA
Landbrugsplast	Container	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	-	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	-	Kommunal ordning
Emballage fra sprøjtemidler	-	Kommunal ordning

Rester af sprøjtemidler	-	Kommunal ordning
Spildolie	-	Kommunal ordning/værksted
Oliefiltre	-	Kommunal ordning/værksted
Akkumulatorer	-	Kommunal ordning/værksted
Dæk	-	Kommunal ordning/værksted
Jern/metal	-	Produkthandler
Spraydåser	Container	Kommunal ordning
Lysstofrør	-	Kommunal ordning
Elektronisk affald	-	Kommunal ordning
Andet	-	
Bemærkninger:		

E. Støjkilder			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation			
Korntørring			
Malkeanlæg			
Foderanlæg			
Kornvalse	1 t dagligt		
Gyllepumper			
Daglig brug af traktor	1 g dagligt		
Transport af levende dyr			

Bilag 2. Detaljeret naturvurdering. Hjørring Kommune

Retsgrundlag

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med etableringen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁶. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁷. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁸. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁹.

Kommunens vurdering af etableringens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om hømoser, lobeliesøer og heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹⁰.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹¹.

⁶ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁹ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹¹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lagre er i Miljøstyrelsens ansøgningsystem beregnet til 0 kg N/år i nudrift og 902 kg N/år i ansøgt drift. Etableringen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 902 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område i Hjørring Kommune er Tolne Bakker (EF-habitatområde 214), der ligger omkring 2 km sydvest for driftsbygningerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Totalbelastningen og merbelastningen med ammoniak fra ejendommen er beregnet til hhv. 0,0 og 0,0 kg N/ha per år. (Tabel I)

Konsekvensvurdering

Det er kommunens vurdering, at en egentlig konsekvensvurdering er overflødig, da projektet belastning af området som nævnt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en negativ effekt på Natura 2000 området, der ikke vil forhindre områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

Kategori 2- natur

Ca. 1,4 km fra ejendommen er der registreret kategori 2- hede (Fig. 1).

Naturpunkt 3:

En hede på ca. 2.9 ha, der indgår i et samlet hedearealer på over 10 ha - og dermed i et § 7 areal.

Efter etableringen tilføres samlet 0,3 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for et § 7 område.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev, heder, moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år. For naturområder, hvor merdepositionen er beregnet til mindre end 1,0 kg N/ha/år, vurderer kommunen at det ikke er nødvendigt at foretage en vurdering af den berørte natur. For naturområder, hvor merdepositionen er beregnet til mere end 1,0 kg N/ha/år, kan kommunen efter en konkret vurdering af naturområdet, tillade en højere deposition.

Naturpunkt 4:

Et overdrev på ca. 0,03 ha, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger udenfor områder udpeget som særligt værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013. Tålegrænsen for overdrev/hede/mose ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 14,0 kg N/ha per år.

Etableringen af bedriften medfører en beregnet merbelastning af området på 0,0 kg N/ha/år. Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur (se tabel 1).

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 3, 4 og 5) (Tabel I). (Naturpunkt 1 og 2 ligger i Frederikshavns Kommune, der bidrager med sin egen naturvurdering)

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV nærmere end 1 km fra husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odde *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padde eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padde og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 1 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER" omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område i Hjørring Kommune er Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet 'Natura 2000'.

2. N-2000 længere væk end 150 m

Nærmeste Natura 2000 område er Tolne Bakker (EF-habitatområde nr. 124), der ligger mere end 700 m syd for de nærmeste udbringningsarealer. I henhold til bufferzonerapporten, vil totalbelastningen selv i den værste tænkelige situation være under 0,5 kg N/ha per år i kanten af habitatområdet. Se vurdering af den samlede kvælstofbelastning fra stald, lager og udbringningsarealer under naturpunkt X i afsnittet 'Natura 2000 (kategori 1-natur)'.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto og beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

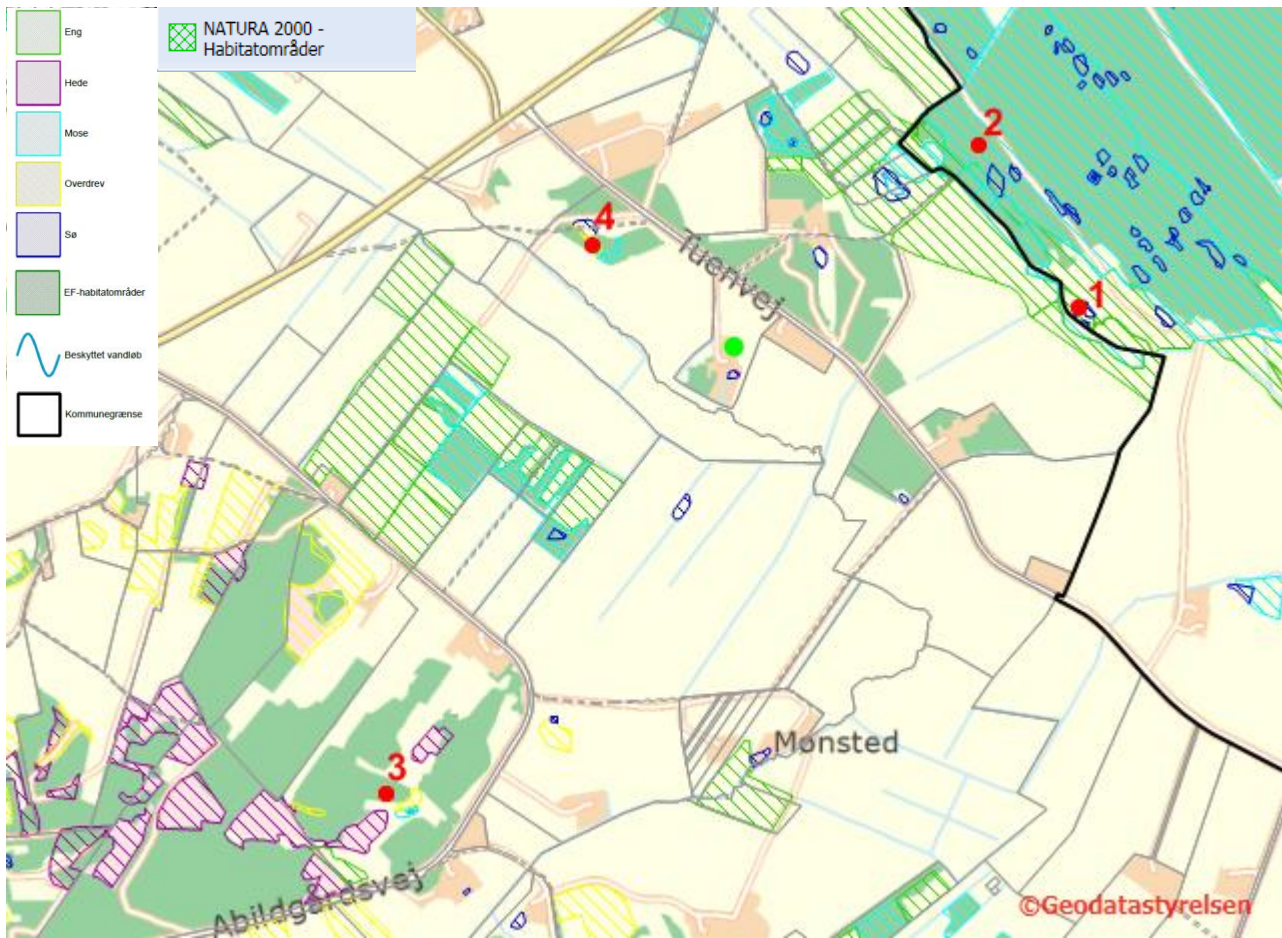
Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter:

Naturpunkt	1	2	3	4	5
Naturtype	Natura 2000 (Jerup Hede mv)	Natura 2000 (Jerup Hede mv)	Hede	Overdrev	Natura 2000 (Tolne Bakker)
Natur-kategori	1	1	2	3	1
Tålegrænse (kg N/ha per år)	-	-	-	-	-
Baggrundsbelastning (2014) (kg N/ha per år)	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,2	0,1	0,0	0,3	0,0
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	-	-		1,0	-
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,2	0,1	0,0	0,3	0,0
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	0,2 – 0,4 - 0,7	0,2 – 0,4 - 0,7	1,0	-	0,2 – 0,4 - 0,7
Afstand fra stald og lager til naturpunkt (m)^	785	730	1.400	448	2.000
Planstatus	Særligt bevaringsvær dige landskaber	Særligt bevaringsvær dige landskaber	Særligt bevaringsvær dige landskaber	Særligt bevaringsvær dige landskaber	

C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.).

^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Punkt 1 og 2 ligger i Frederikshavns Kommune

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed (grøn prik) i forhold til naturpunkt 1-4.

Bilag 3. Detaljeret naturvurdering. Frederikshavn Kommune

Anlæg

Naturvurdering

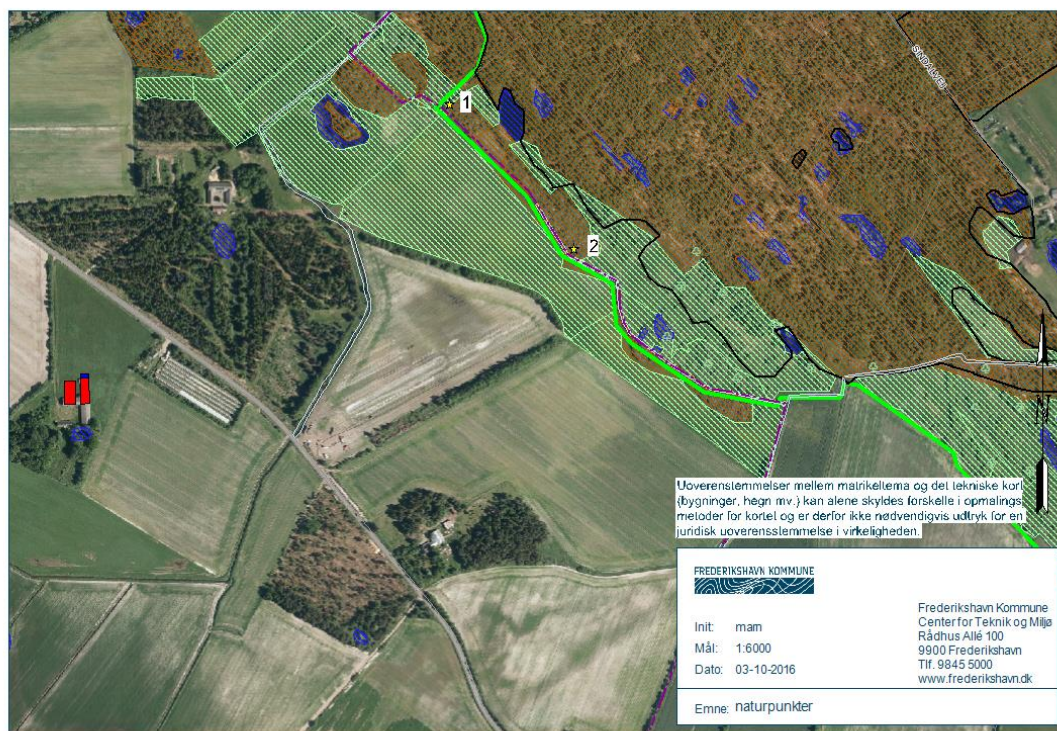
I Frederikshavn kommune, lige på den anden side af kommunegrænsen, ligger der Natura 2000-område. Tæt på kommunegrænsen ligger der kortlagt ammoniakfølsom habitatnatur.

Der er foretaget beregninger af ammoniakdepositioner på de nærmeste naturarealer, i de forskellige retninger samt til de naturarealer hvor der forventes at kunne være en problemstilling. På den baggrund er der foretaget en vurdering af hvilken kategori (1, 2, 3 eller øvrig natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3) de forskellige naturarealer hører til og til projektets naturpåvirkning generelt. Og der er foretaget en besigtigelse af de relevante naturarealer.

Ifølge § 11, stk. 3 i bekg. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug skal beskyttelsesniveauerne i bilag 3 til bekendtgørelsen overholdes. Nedenstående skema viser kommunens beregninger af ammoniakdepositioner:

Pkt. (se kort)	Kategori	Naturtype	Beregnet merdep. (kg N/ha/år)	Beregnet totaldep. (kg N/ha/år)
1	2?	Mose	0,2	0,2
2	2?	mose	0,1	0,1

Nedenstående kort, viser beregningspunkterne:

Baggrundsbelastningen i dette område af Frederikshavn Kommune er på ca. 14 kg N/ha/år.

Den maksimalt tilladte totaldeposition på **kategori 1-natur** er 0,2 / 0,4 / 0,7 kg N/ha/år. Der er ikke foretaget beregning til kategori 1-natur. Der er derimod foretaget beregning til natur, der ligger nærmere anlægget. Denne beregning overskrider ikke 0,2 kg N/ha/år og afskæringskriteriet til kategori 1-naturen er dermed også overholdt.

Samlet set vurderer Frederikshavn Kommune, at belastningen fra stald og lager ikke vil være til ugunst for udpegningsgrundlaget i det internationale beskyttelsesområde.

Den maksimalt tilladte total ammoniakdeposition på **kategori 2 natur** er 1,0 kg N/ha/år. Depositionen til den potentielle kategori 2-natur (pkt. 1 og 2) er < 1,0 kg N/ha/år og dermed overholdt.

Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3

Ifølge DMU er den faglige vurdering, at det vil være vanskeligt at påvise en effekt på et naturområde, som følge af belastning fra en enkelt kilde, ved en merbelastning på < 1 kg N/ha. Det er altså Frederikshavns kommunes vurdering, at §3 i naturbeskyttelsesloven umiddelbart vil være overholdt ved en ammoniak merbelastning på < 1 kg N/ha/år til naturarealer.

Bilag IV-arter

En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring det ansøgte anlæg.

Det ansøgte projekt vurderes at have en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for de nævnte arter. Dette tilskrives, at projektet vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

Kommunens samlede vurdering

Kommunen har vurderet, at udvidelsen ikke vil modvirke målsætning om gunstig bevaringsstatus for naturtyper eller arter, der er på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område. Kommunen har desuden vurderet, at projektet ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af naturarealer, herunder kategori 1-, 2- og 3-natur.

Frederikshavn Kommune vurderer, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

En forudsætning for ovenstående beskrivelse og vurdering af påvirkningen af beskyttet natur omkring ejendommen er, at den beregnede ammoniakfordampning er på 902 kg N om året. Denne ammoniakfordampning er et resultat af sammensætningen af dyreholdet, valg af staldtyper, staldteknologi, foderkorrektioner, afgræsningsstrategi, m.m.

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav.

Udbringningsarealerne udgør i alt 28,7 ha, der alle afvander til Skagerak.

Vurdering af påvirkningen på Skagerrak

Udbringningsarealerne udgør i alt 28,7 ha, der alle afvander til Skagerak. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandplan 2009 - 2015 for Nordlige Kategat og Skagerrak.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de to sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har derfor valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. I vejledningen har ministeriet opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

- 1) Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 %, hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
- 2) Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Kvælstof

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområder", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, der antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter

kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5 % - grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 2.599 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.242 tons N/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹² fra et ansøgt projekt udgøre 62 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 6.889 ha i et område med reduktionsprocent 25, og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Fosfor

Ifølge Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 64 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 3.200 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 40.000 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2015 er sket en stigning i det samlede antal DE fra 77.263 til 78.517.

Det er kommunens vurdering, at projektet kan gennemføres når nitratudvaskningen er reduceret så meget, at den ikke overstiger en nitratudvaskning, der svarer til planteavlbrug.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet udvaskningen fra projektets arealer til at blive 57,7 kg N/ha/år – med de vilkår Hjørring Kommune har stillet vedr. husdyrtrykket pr. ha, sædskifte og efterafgrøder. Udvasningen fra et planteavlbrug i samme område er beregnet i til at være 58,4 kg N/ha/år.

¹² Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Kommunen vurderer, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Krav og vurderinger ud fra Vandplanernes mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Skagerrak, der er en delmængde af "Nordlige Kattegat og Skagerrak". Det fremgår af "Vandplan 2009-2015 for Nordlige Kattegat og Skagerrak" at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹³. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

¹³ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen.

Bilag 5. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 08.02.2012

Kriterier for kvægsædskifter og arealer udlagt til vedvarende græs eller energiafgrøder (det er et generelt krav, at græs (inkl. energiafgrøder)+majs+roer udgør mere end 30 %)		Andel af sædskiftet med græs eller kløvergræs	Udvaskningsindex	Max. areal med efterafgrøder
K1	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	98	65
K2	Ref. med < 1,4 DE kvæg/ha på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	< 25 %	96	65
K3	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	94	60
K4	Ref. med 1,4-2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	25-34 %	92	60
K5	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og < 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	94	50
K6	Ref. med > 2,0 DE kvæg/ha i på husdyrbrug og > 0,8 DE/ha udbragt	35-44 %	92	50
K7	45-54 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	88	45
K8	45-54 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	45-54 %	86	45
K9	55-64 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	86	35
K10	55-64 % græs og > 0,8 DE/ha udbragt	55-64 %	84	35
K11	65-95 % græs og < 0,8 DE/ha udbragt	65-95 %	80	30
K12	Sædskiftet knyttet til husdyrbrug omfattet af 2,3 DE/ha undtagelsen	særligt krav	80	særligt regel
K13	Vedvarende græs eller energiafgrøder som pil, elefantgræs o.lign. Energiafgrøder medregnes i de > 95 %.	> 95 %	50	0

